

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Ferdinand Lousbergskaaï 22 (Gent, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021C257
Maart 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.3.1	Aanwezigheid van een archeologische site	11
1.4	Programma van Maatregelen	11
1.4.1	De aanleiding van het vooronderzoek	11
1.4.2	Bepalen van de onderzoeksstrategie	11
1.4.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	11
1.4.4	Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	12
1.4.5	Onderzoeksstrategie en -methode.....	12
1.4.5.1	Randvoorwaarden	12
1.4.5.2	Proefputten	13
1.4.5.3	Eindcriteria en uitzonderingsmodaliteiten	14
1.4.6	Noodzakelijke competenties van de uitvoerders	14
1.4.7	Vondsten	14
1.5	Conclusie.....	15
2	Bibliografie.....	16

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....13

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

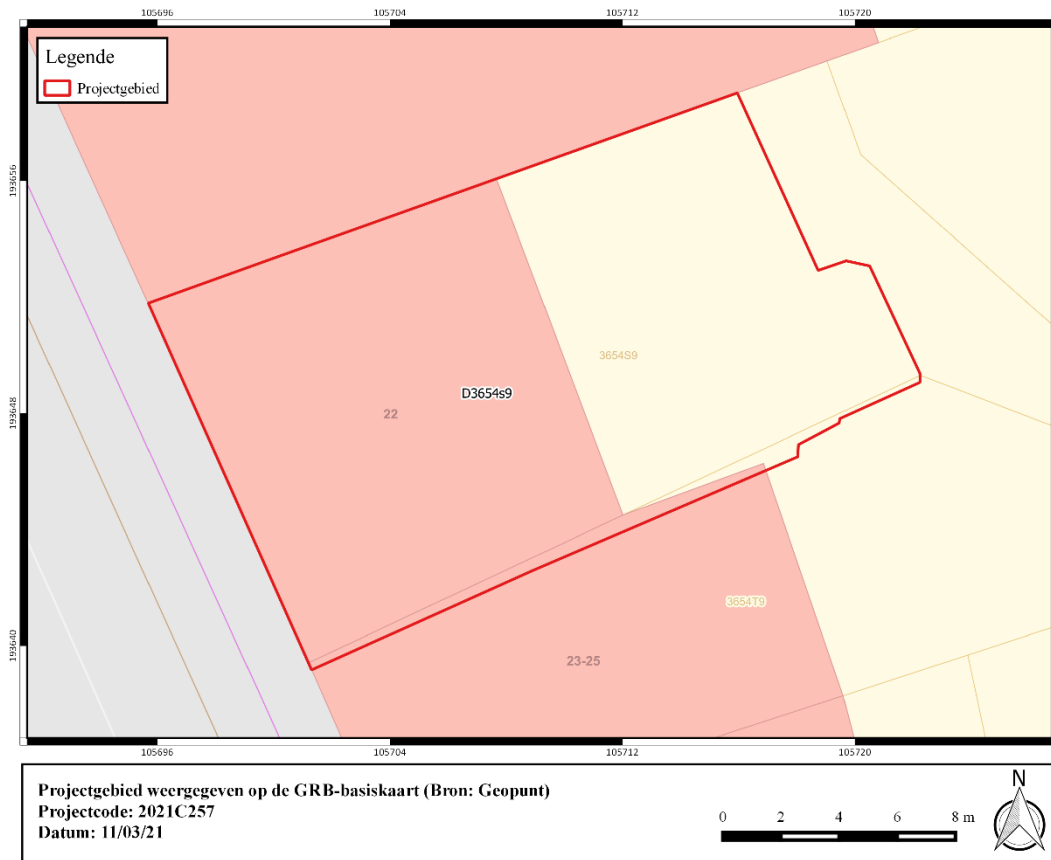

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Gent
	Deelgemeente	/
	Postcode	9000
	Adres	Ferdinand Lousbergskaaï 22 9000 Gent
	Toponiem	Ferdinand Lousbergskaaï 22
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 105691$ $Y_{\min} = 193636$ $X_{\max} = 105726$ $Y_{\max} = 193661$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Gent, Afdeling 4, Sectie D, nr. 3654s9 Figuur 1	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	Stadsarcheologische Dienst Gent	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke sloop van bestaande bebouwing, het uitdiepen van bestaande kelders, de realisatie van een nieuw keldervolume, aanleg van verschillende putten en de uitbreiding van de bestaande bewoning aan de Lousbergkaai 22 te Gent. De geplande werken beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 286 m².

Het onderzoeksgebied is gelegen in het Sint-Baafsdorp. Landschappelijk gezien is het terrein gelegen op een oude buitenbocht van de Schelde, op de rand van het alluvium. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarbij de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot het aanwezige sediment of bewaringscondities met betrekking tot archeologisch erfgoed. Vanwege de lange bewoningsgeschiedenis en de ligging nabij het alluvium van de Schelde kan enigszins aangenomen worden dat het terrein in zekere mate is opgehoogd teneinde het bewoonbaar te maken in het verleden.

Op de cartografische bronnen is te zien dat het terrein zich niet binnen de stadsomwallingen van Gent bevindt maar net ten oosten hiervan. Het onderzoeksgebied is gelegen langs De Visserij, een kanaal die een doorsteek is tussen de Leie in het noorden en de Schelde in het zuiden. Op de oudste beschikbare bronnen is ter hoogte van het onderzoeksgebied reeds een bewoningskern afgebeeld die is gegroeid rondom de Sint-Baafsabdij, vandaar het toponiem Sint-Baafsdorp. Op de Deventerkaart is reeds te zien dat een deel van deze bewoningskern is ontmanteld om plaats te maken voor de vierkante dwangburcht 'Novum Castrum', het zogenaamde 'Spaans Kasteel'. Vermoedelijk bevindt zich reeds in de 16^e eeuw bewoning in de omgeving van het onderzoeksgebied. Op de Ferrariskaart is te zien dat langsheen de Visserij bewoning is aangeduid met een groot aantal moestuinen. Het merendeel van de huidige bewoning langs de Lousbergkaai dateert uit de 19^e eeuw. De impact van de aanwezige bebouwing en keldervolumes op het bodemarchief is heden ongekend.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn reeds verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd door de Gentse stadsarcheologische dienst. Vanwege de eerder beperkte perceelsomvang in de binnenstad en ingrepen zijn deze waarnemingen eerder fragmentair wat typerend is voor stadskernonderzoek. In de ruïnes van de Sint-Baafsabdij hebben reeds meerdere onderzoeken plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat de omgeving van het onderzoeksgebied vermoedelijk reeds werd bewoond sinds het neolithicum. Bij het onderzoek ter hoogte van de Sint-Baafsabdij zijn eveneens resten uit de vroege en late ijzertijd gerecupereerd. Rondom de Spaanse dwangburcht zijn fragmenten aardewerk en bouw materiaal uit de Romeinse periode ingezameld en bodemsporen waargenomen die kunnen wijzen op een bewoningskern uit de Romeinse periode. Logischerwijs zijn eveneens menig resten uit de middeleeuwen in kaart gebracht die teruglopen tot in de Merovingsche periode. Op basis van deze waarnemingen en aangetroffen archeologische resten kan enigszins gesteld worden dat de omgeving van het Sint-Baafsdorp quasi continu werd bewoond en bewerkt sinds het neolithicum. Dit hoeft, gelet op het landschappelijk kader, niet te verbazen. De locaties op de randen van riviervalleien hebben sinds oudsher een aantrekkingskracht op zowel gemeenschappen jager-verzamelaars als landbouwgemeenschappen.

Concreet kan op basis van de gekende waarden gesteld worden dat er ter hoogte van het onderzoeksgebied een beduidende trefkans is inzake de aanwezigheid van archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat in hoofdzaak uit resten van middeleeuwse bewoning en aanverwante activiteiten. Sporen en materiële resten uit oudere perioden kunnen evenwel niet uitgesloten worden. Met betrekking tot artefactensites wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek in de vorm van verkennende boringen beperkt geacht vanwege de aanwezige

infrastructuur en keldervolumes. Ter hoogte van het onderzoeksgebied heeft duidelijk reeds een significant grondverzet plaatsgevonden. De kans dat hier nog in-situ bewaarde artefactensites aanwezig zijn is bijzonder klein. Vanwege de ligging binnen verstedelijkt gebied dient uitgegaan te worden van een complexere verticale stratigrafie. De meest geschikte manier om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed in kaart te brengen en de impact van de geplande werken hierop te evalueren is een proefputtenonderzoek.

1.3 Gemotiveerd advies

Uit het bureauonderzoek blijkt een beduidende trefkans inzake archeologisch erfgoed. De beschikbare gegevens wijzen op de mogelijke aanwezigheid van middeleeuwse of oudere resten van bewoning, begraving of andere activiteiten bestaand uit bodemsporen. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting binnen een verstedelijkte context is een proefputtenonderzoek.

Volgende onderzoeksmethoden werden overwogen:

-gespecialiseerd archivalisch onderzoek: in specifieke gevallen is bijkomend, gespecialiseerd bronnenonderzoek aangewezen. Deze vorm van verder doorgedreven archiefonderzoek heeft vooral betrekking op zeer specifieke contexten waarbij de archeologische/historische waarde niet volledig afgeleid kan worden uit de standaardbronnen die voor de opmaak van een archeologienota geraadpleegd worden. Eén van de meest voorkomende voorbeelden waar doorgedreven archivalisch onderzoek nodig is betreft locaties binnen het frontgebied van de Eerste Wereldoorlog.

Op basis van het cartografisch materiaal kan afgeleid worden dat het terrein zich net buiten de Gentse stadsomwalling bevindt. Op het kaartmateriaal is rondom het onderzoeksgebied reeds een bewoningskern waar te nemen die zich heeft ontwikkeld rondom de Sint-Baafsabdij. In de 16^e eeuw wordt een deel van deze bewoning gesloopt om plaats te maken voor de Spaanse dwangburcht. Ter hoogte van het onderzoeksgebied is reeds bewoning weergegeven. De huidige bebouwing dateert uit de 19^e eeuw. De impact hiervan op het bodemarchief is ongekend. Bijkomend archiefonderzoek zal in dit geval niet leiden tot meer inzicht inzake aanwezig archeologisch erfgoed. Bijkomende terreinwaarnemingen zijn noodzakelijk.

-landschappelijk bodemonderzoek: een landschappelijk bodemonderzoek kan altijd zinvol zijn indien een complexe landschappelijke situatie en bijgevolg een complexe bodemopbouw vermoed wordt. Ook als de verstoringshistoriek van het terrein niet duidelijk is, bijvoorbeeld indien blijkt uit het bureauonderzoek dat het terrein bebouwd geweest is maar geen plannen beschikbaar zijn of activiteiten plaats hebben gevonden waarvan niet duidelijk is in welke mate zij een ernstige impact hebben gehad op de ondergrond.

Vanwege de ligging binnen een stedelijke context en de verwachte complexere verticale stratigrafie zijn landschappelijke boringen weinig zinvol. Op basis van puntwaarnemingen kan de archeologische relevantie van bijvoorbeeld ophogingspakketten niet achterhaald worden. Hiervoor zijn waarnemingen binnen een groter ruimtelijk kader noodzakelijk om de onderliggende relatie te bestuderen tussen de verschillende archeologische resten.

-geofysisch onderzoek: een geofysisch onderzoek heeft in hoofdzaak als doel om, zonder ingreep in de bodem, grotere ondergrondse anomalieën in kaart te brengen. In hoofdzaak betreft het structuren zoals funderingen en muren van bv. oude kloosters en kastelen of bunkers of ovens. Ook kunnen sterke verschillen in bodemsamenstelling door middel van deze onderzoeksmethode gevat worden.

De uitvoering van een geofysisch onderzoek is in dit geval weinig zinvol.

-verkennd en waarderend archeologisch booronderzoek: een verkennd archeologisch onderzoek heeft als doel eventuele bewaarde artefactensites in kaart te brengen door middel van een extensief boorgrid. In geval van een positieve waarneming kan met behulp van een waarderend booronderzoek in een intensiever grid de artefactenconcentratie gelokaliseerd en afgebakend worden. Op basis van de resultaten van deze booronderzoeken kan overgegaan worden tot de aanleg van proefputten om de onderzoeksstrategie te optimaliseren of een opgraving in functie van een artefactensite. Deze sites dienen gezocht te worden op landschappelijke locaties waar de bewaringskansen m.b.t een artefacten-strooiing gunstig zijn.

Vanwege de aanwezige en historische bebouwing en keldervolumes en het daarmee gepaarde grondverzet wordt de kans op in-situ bewaarde artefactensites weinig waarschijnlijk geacht. De uitvoering van een archeologisch booronderzoek wordt bijgevolg als weinig zinvol ingeschat.

-veldkartering: een veldkartering of “field-walking” bestaat uit een systematische visuele inspectie van een terrein en het inventariseren van eventuele oppervlaktevondsten. Deze prospectiemethode wordt bij voorkeur aangewend op terreinen die een zekere mate van (regelmatige) oppervlakte bewerking kennen, dus hoofdzakelijk op akkers. De kartering wordt gewoonlijk uitgevoerd in parallelle raaien met een regelmatige tussenafstand. Soms wordt ook in een raster gewerkt indien een gedetailleerder beeld gewenst is. Op basis van waarnemingen kunnen eventueel interessante zones afgebakend worden. Afhankelijk van het karakter van het gerecupereerde vondstmateriaal kunnen gerichtere keuzes gemaakt worden in de eventueel te volgen onderzoeksstrategie op een terrein.

Het terrein is niet in gebruik als akker, het uitvoeren van een veldkartering is niet zinvol

-proefputten: een proefputtenonderzoek heeft als doel het terrein steekproefsgewijs archeologisch te inventariseren en op basis van objectieve waarnemingen uitspraken te doen over de aanwezigheid van ondergronds erfgoed binnen het onderzoeksgebied en de impact van de geplande werken hierop.

De cartografische bronnen en wijzen in hoofdzaak op een trefkans inzake resten van middeleeuwse (of oudere) bewoning en activiteiten die hiermee verband houden. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefputtenonderzoek. Zo kan de aanwezig erfgoed in kaart gebracht worden en de impact van de geplande werken ingeschat worden.

1.3.1 Aanwezigheid van een archeologische site

Tot op heden kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De beschikbare gegevens wijzen op de aanwezigheid van erfgoed uit de middeleeuwen. Verder onderzoek door middel van proefputten is noodzakelijk om de bewaringstoestand hiervan te bepalen.

1.4 Programma van Maatregelen

1.4.1 De aanleiding van het vooronderzoek

Cf. supra, punt 1.3.6 Verslag van Resultaten.

1.4.2 Bepalen van de onderzoeksstrategie

De keuze voor de beschreven onderzoeksmethode werd afgetoetst aan de vier criteria opgenomen in de Code van Goede Praktijk artikel 5.3

-mogelijk: na de geplande sloopwerken worden geen obstakels voorzien waardoor de prospectie niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet op de beschreven verwachting is een proefputtenonderzoek de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen om zo de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van bewerking tijdens een proefputtenonderzoek is normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: de geplande werken vormen een substantiële ingreep in de bodem tot op mogelijk archeologisch relevante diepte waardoor uitgegaan moet worden van een scenario waarbij in-situ bewaring van eventueel aanwezig erfgoed ter hoogte van de geplande werken onmogelijk is.

1.4.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Doel van de terreininventarisatie is een inschatting maken van aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied en de impact van de geplande werken hierop. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden.

- Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?
- In hoeverre is het plangebied verstoord?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?

- Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?
- Welke specifieke activiteiten hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

1.4.4 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Tot op heden werd reeds een bureauonderzoek (projectcode 2021C257) uitgevoerd met betrekking tot het projectgebied te Gent. Hieruit kon een trefkans inzake resten van bewoning en aanverwante activiteiten afgeleid worden.

1.4.5 Onderzoeksstrategie en -methode

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefputten en proefsleuven, gezien de ligging van het plangebied in een stedelijke context met een complexere verticale stratigrafie, de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Specifiek wordt verwezen naar hoofdstukken 8.6.1 en 8.6.3 van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 3.0). Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

1.4.5.1 Randvoorwaarden

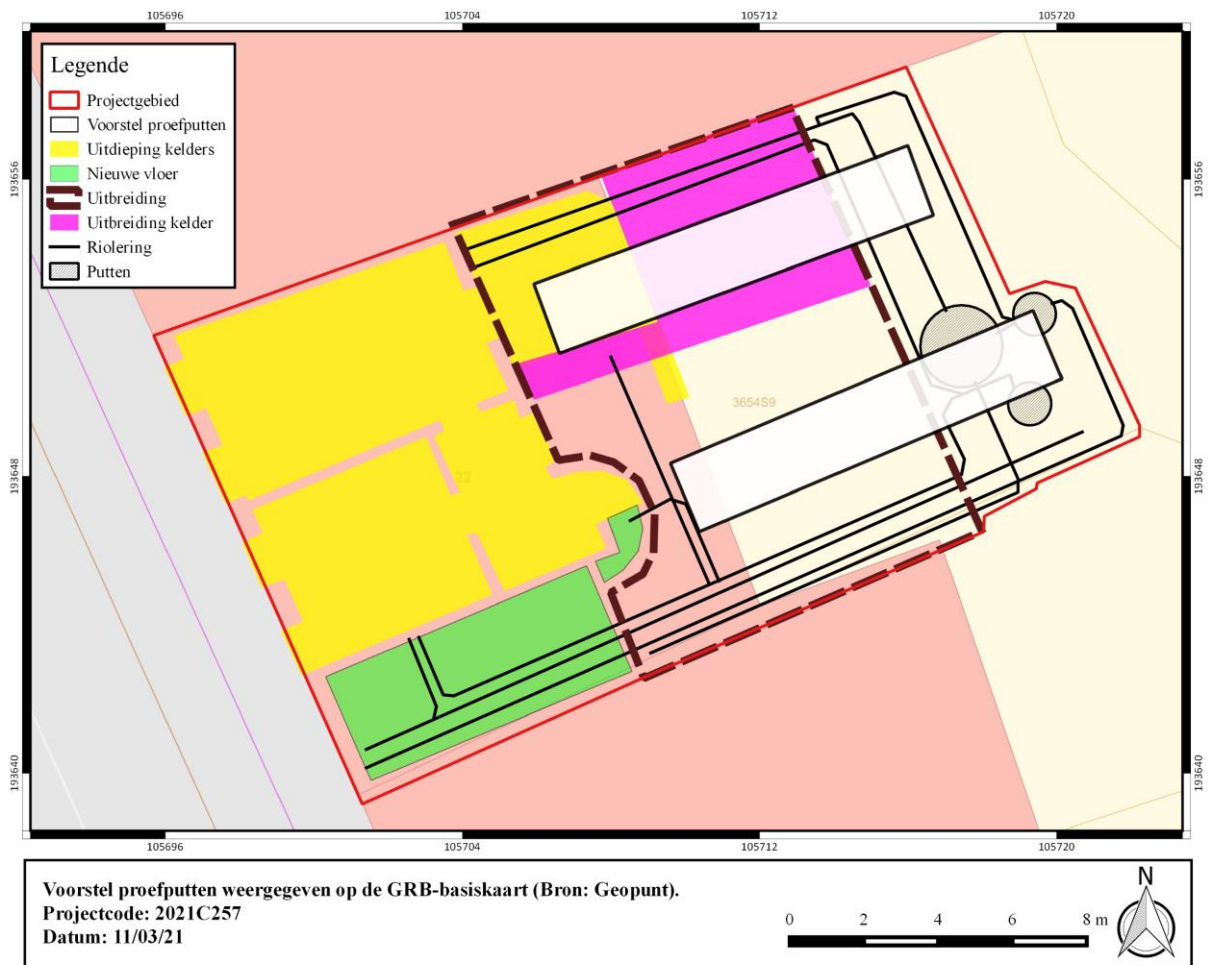
Het onderzoek gebeurt in uitgesteld traject. Het af te breken gebouwenbestand moet afgebroken worden tot op niveau van het maaiveld alvorens het archeologisch onderzoek van start gaat. Er dient nadrukkelijk beklemtoond te worden dat aan de sloop duidelijke voorwaarden verbonden zijn. Het gebouwenbestand kan zonder archeologische begeleiding gesloopt en verwijderd worden tot op het niveau van het huidige straatniveau. De funderingen onder het straatniveau worden niet verwijderd of op andere manieren gemanipuleerd. Hetzelfde geldt voor eventueel aanwezige kelders, citernes of andere ondergrondse structuren, die nu niet gekend zijn en aan

het licht zouden komen bij de afbraak. Verder moet op dergelijke manier te werk worden gegaan dat het vrijgekomen terrein niet of in zeer beperkte mate betreden wordt door zwaar materieel als dumpers en graaf- en breekmachines.

1.4.5.2 Proefputten

De proefputten worden ingepland rekening houdend met de wetenschappelijke vraagstelling en de huidige bebouwing. Volgende configuratie wordt voorgesteld:

Figuur 2: Voorstel proefputten weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Indien de onderzoeksvragen op basis van bovenstaande proefputten niet afdoende kunnen beantwoord worden, dan kan de uitvoerende erkende archeoloog er tijdens het veldonderzoek voor opteren om extra proefputten of proefsleuven aan te leggen, of de bestaande putten uit te breiden, om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. In elke proefput wordt de volledige stratigrafische sequentie onderzocht tot op de moederbodem, indien nodig door middel van een sondering. Het aantal vlakken en de aanlegdieptes worden tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider. In het geval van diep uitgegraven contexten (bvb. waterputten) worden de uitgravingsdieptes aan de hand van boringen achterhaald. Bij het aantreffen van resten van ambachtelijke activiteiten moet indien nodig een specialist geraadpleegd worden. Een selectie van het sporenbestand moet onderzocht worden om uitspraken te kunnen doen in functie van een vervolgonderzoek. De kwetsbare sporen worden afgedekt. In elke proefput worden minstens twee profielwanden geregistreerd in functie

van de stratigrafische opbouw. Elk vlak wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van metalen voorwerpen met behulp van een metaaldetector. De geldende veiligheidsvoorschriften worden ten allen tijde gerespecteerd. Zo moet de omvang van de proefput zich evenredig verhouden tot de diepte van het aanlegvlak. Uitvoerend personeel die werkzaamheden uitvoeren in de nabije omgeving van een draaiende graafmachine moeten visueel duidelijk herkenbaar zijn zoals gebruikelijk.

1.4.5.3 Eindcriteria en uitzonderingsmodaliteiten

De prospectie wordt als succesvol beschouwd, indien alle waargenomen archeologische sporen op een wetenschappelijke wijze onderzocht zijn, er een beargumenteerd antwoord op de onderzoeksvragen geformuleerd kan worden en het eindrapport wordt opgeleverd.

De uitvoering van de opgraving gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Deze eventuele maatregelen worden bepaald door de erkend archeoloog.

1.4.6 Noodzakelijke competenties van de uitvoerders

Het veldwerkteam bestaat minimaal uit:

-een veldwerkleider onder begeleiding van een erkend archeoloog. Deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en heeft aantoonbare leidinggevende ervaring met stadskernonderzoek.

-een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.

-een aardkundige ondersteunt de archeologen bij de interpretatie van de bodemprofielen en waargenomen sporen. Hij/zij rapporteert over de bodemkundige waarnemingen.

1.4.7 Vondsten

Overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.

1.5 Conclusie

De initiatiefnemer plant een gedeeltelijke sloop en uitbreiding van de bestaande bebouwing aan de Lousbergkaai 22 te Gent. De gegevens van de bureaustudie wijzen op een beduidende trefkans inzake resten van middeleeuwse of oudere bewoning en aanverwante activiteiten. De meest geschikte onderzoeksmethode is een proefputtenonderzoek. Het terreinwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

